

НАРОДНА БАНКА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

АНКЕТА ЗА КРЕДИТНАТА АКТИВНОСТ

ВТОР КВАРТАЛ, 2019 ГОДИНА

јули 2019 година

Содржина

1. Резиме на резултатите	2
2. Кредити на претпријатијата	2
2.1 Услови за кредитирање	2
2.2 Побарувачка на кредити.....	6
3. Кредити на домаќинствата	9
3.1 Услови за кредитирање	9
3.2 Побарувачка на кредити.....	13
4. Резултати од поединечните прашања	17
4.1 Кредити на претпријатијата	17
4.2 Кредити на домаќинствата	23

1. Резиме на резултатите¹

Кредити на претпријатијата

- Кредитна политика: натамошно нето-олеснување на вкупните кредитни услови, слично како и во претходната анкета.
- Кредитна побарувачка: натамошно нето-зголемување на побарувачката на корпоративни кредити, коешто е поизразено во однос на претходната анкета.
- Очекувања за третиот квартал на 2019 година: натамошно олеснување на кредитните услови и раст на побарувачката на корпоративните кредити, но послабо во споредба со очекувањата од претходната анкета.

Кредити на домаќинствата

- Кредитна политика: нето-олеснување на вкупните кредитни услови, коешто е поизразено во однос на претходната анкета.
- Кредитна побарувачка: нето-зголемување на побарувачката на вкупните кредити на домаќинствата, наспроти нето-намалување во претходната анкета.
- Очекувања за третиот квартал на 2019 година: натамошно олеснување на кредитните услови и зголемување на побарувачката на кредити, но послабо во споредба со очекувањата од претходната анкета.

2. Кредити на претпријатијата

2.1 Услови за кредитирање

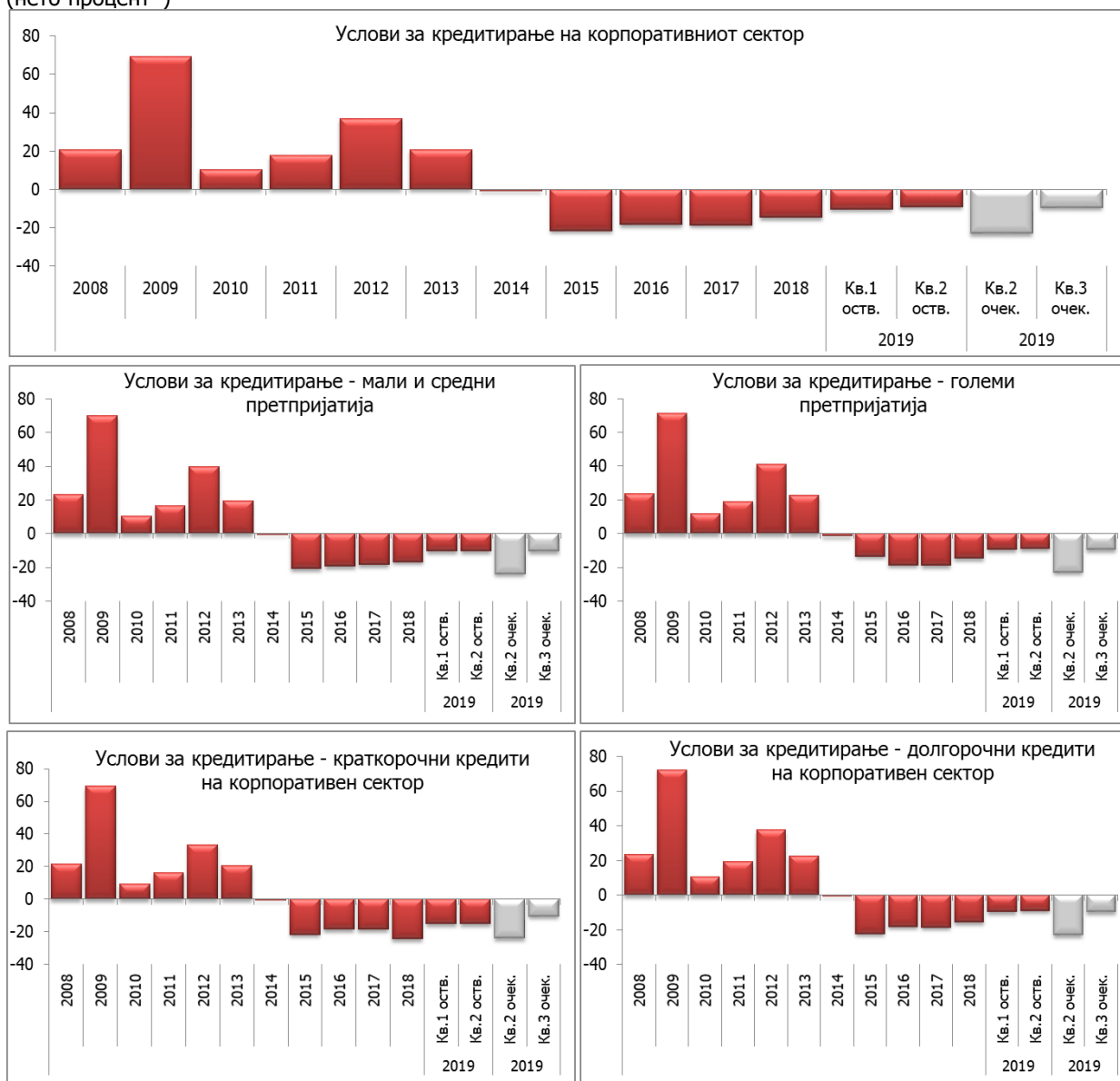
Во второто тримесечје на 2019 година се забележува натамошно нето-олеснување на вкупните услови за одобрување корпоративни кредити. Сепак, слично како и во претходната анкета, поголем дел од банките (81,9%) укажуваат на непроменети услови при одобрувањето кредити на претпријатијата. За наредниот квартал од 2019 година банките очекуваат натамошно нето-олеснување на вкупните услови за одобрување корпоративни кредити, но поумерено, во споредба со очекувањата дадени во претходната анкета.

---

¹ Со Анкетата се опфатени 14 банки и сите банки доставија одговори. Методологијата на Анкетата за кредитната активност е претставена во посебен прилог, којшто може да се најде на следнава врска: [Методологија на анкетата за кредитната активност](#)

Графикон 1

Услови за кредитирање при одобрување заеми или кредитни линии на претпријатијата (нето-процент*)

* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително се заострени“ и „делумно се заострени“ и збирот на процентите „делумно се олеснети“ и „значително се олеснети“. Позитивниот нето-процент укажува на заострување на условите за кредитирање на корпоративниот сектор, додека негативниот нето-процент укажува на олеснување на условите за кредитирање на корпоративниот сектор.

Во однос на поединечните услови за кредитирање на корпоративниот сектор, најголемо олеснување во вториот квартал се забележува кај каматната стапка, а олеснување на кредитните услови се забележува и кај некаматните приходи. Во однос на останатите услови, банките укажуваат на мало нето-заострување кај барањата за обезбедување, слично како и во претходниот квартал, додека влијанието на големината на заемот и достасувањето на заемот и понатаму е оценето како главно неутрално.

Графикон 2

Промена на поединечните услови за кредитирање на корпоративниот сектор (нето-процент*)

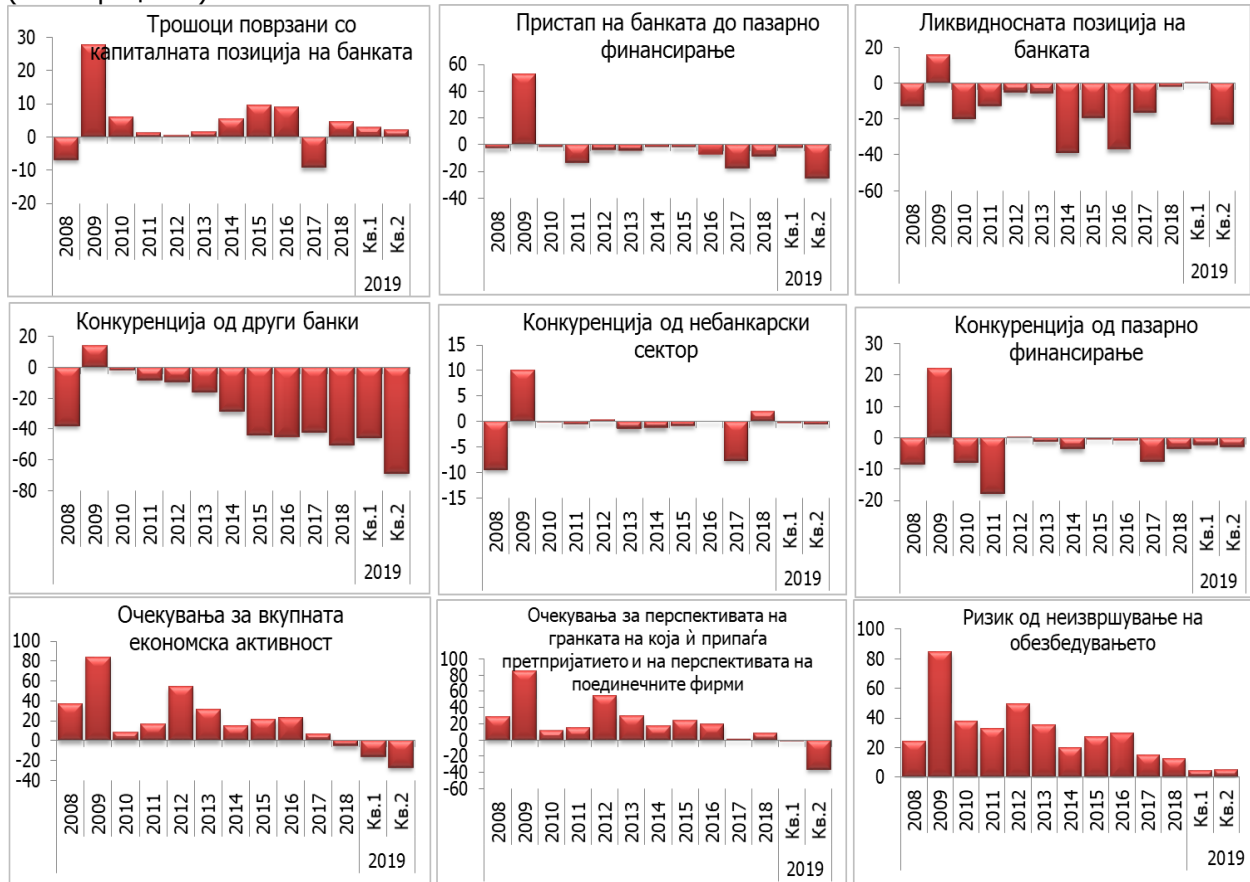

* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително се заострени“ и „делумно се заострени“ и збирот на процентите „делумно се олеснети“ и „значително се олеснети“. Позитивниот нето-процент укажува на дестимулативно влијание на конкретниот услов при кредитирањето на корпоративниот сектор, додека негативниот нето-процент укажува на стимулативно влијание на конкретниот услов при кредитирањето на корпоративниот сектор.

Во поглед на факторите коишто делуваат врз условите за одобрување корпоративни кредити, од групата „притисоци од конкуренцијата“, и во вториот квартал, конкуренцијата од други банки е главен фактор којшто придонесува за олеснување на кредитните услови, но посилно во споредба со претходната анкета, додека факторите конкуренција од небанкарскиот сектор и конкуренција од пазарното финансирање и натаму имаат мало влијание кое придонесува за олеснување на кредитните услови. Кај групата фактори „трошоци на финансиските средства“, се забележува поизразена промена кај факторите поврзани со пристап на банката до пазарно финансирање и ликвидносната позиција на банката, поточно нивно посилно придонесување за олеснување на условите за кредитирање, во споредба со претходната анкета. Кај групата фактори за „согледување на ризикот“, очекувањата за вкупната економска активност и очекувањата за перспективата на гранката на која ѝ припаѓа претпријатието предизвикуваат нето-олеснување на кредитните услови, посилно во споредба со претходната анкета, додека ризикот од неизвршување на обезбедувањето и понатаму придонесува кон мало заострување на кредитните услови на корпоративниот сектор.

Графикон 3

Фактори коишто предизвикуваат промена на условите за кредитирање на корпоративниот сектор (нето-процент*)

* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „-“ (значително придонесуваат за заострени услови за кредитирање) и „-“ (делумно придонесуваат за заострени услови за кредитирање) и збирот на „+“ (делумно придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање) и „+“ (значително придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање). Позитивниот нето-процент укажува на влијание на факторот врз заострување на условите за кредитирање на корпоративниот сектор, додека негативниот нето-процент укажува на влијание на факторот врз олеснување на условите за кредитирање на корпоративниот сектор.

Од аспект на влијанието на монетарната политика врз условите за кредитирање на корпоративниот сектор во вториот квартал, во оваа анкета поголем е процентот на банки коишто укажуваат дека промените на монетарната политика незначително влијаеле врз нивната политика за одредување каматни стапки за корпоративните кредити (94,9%), во споредба со претходната анкета (67,2%). Процентот на банките коишто укажуваат дека промените во монетарната политика немале влијание врз каматната политика е намалена на 2,3% во споредба со претходната анкета (29,2%), додека 2,9% од банките укажуваат дека промените во монетарната политика делумно придонесле за нивната каматна политика.

Графикон 4

Влијание на промените на монетарната политика врз каматната политика при одобрувањето кредити на корпоративниот сектор (нето-процент*)

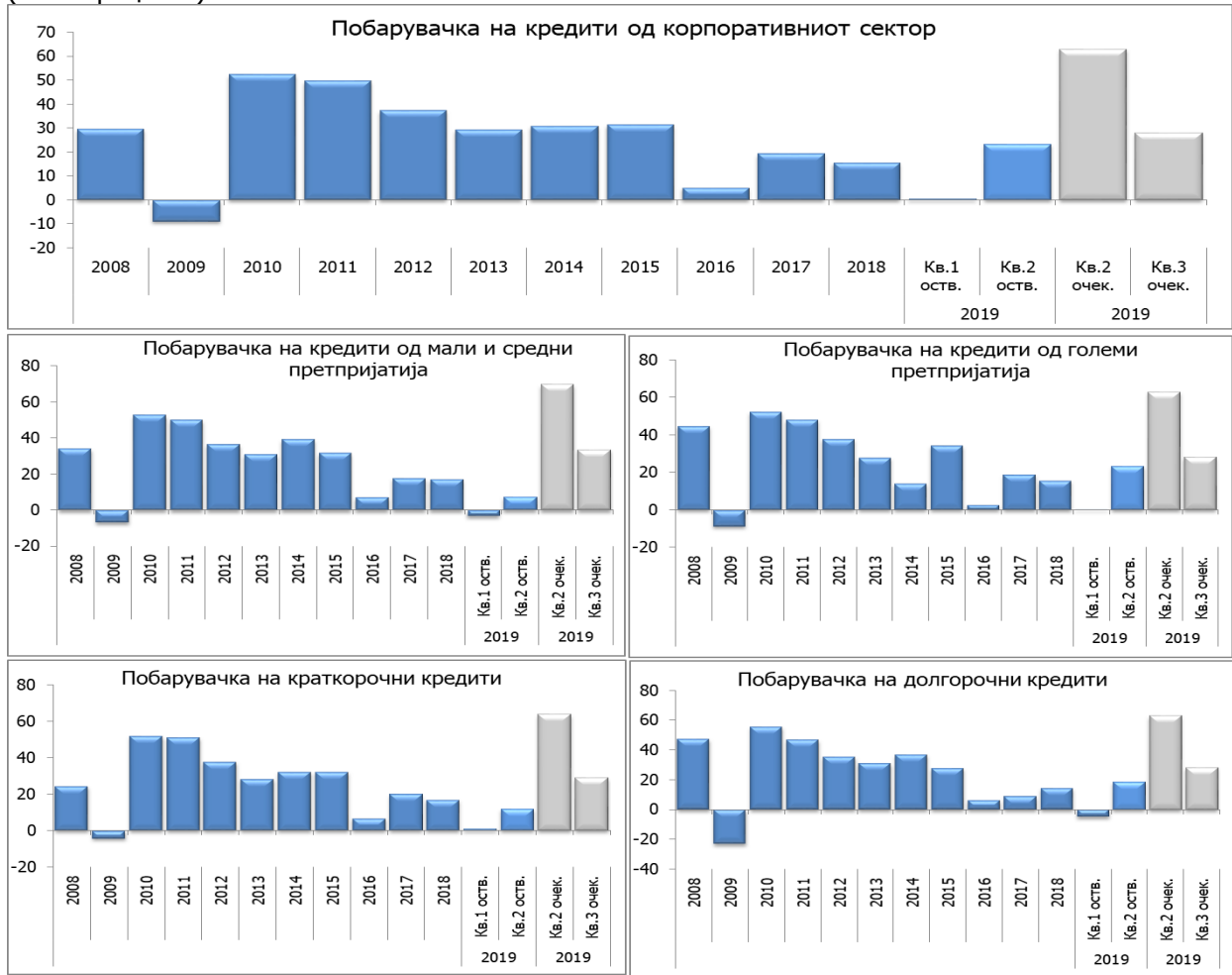
* Нето-процентот претставува разлика помеѓу процентите „значително влијаеја“ и „не влијаеја“. Позитивниот нето-процент укажува на значително влијание на промените на монетарната политика врз каматната политика на банките при кредитирање на корпоративниот сектор, додека негативниот нето-процент укажува дека промените на монетарната политика немаат влијание врз каматната политика на банките при кредитирање на корпоративниот сектор.

2.2 Побарувачка на кредити

Во вториот квартал на 2019 година, банките укажуваат на зголемување на вкупната побарувачка на корпоративни кредити, што е поизразено кај големите претпријатија во однос на малите и средните претпријатија, во споредба со претходната анкета. Сепак, побарувачката на кредити кај корпоративниот сектор во второто тримесечје според одговорите на банките е многу послаба во споредба со нивните очекувања од претходната анкета. За наредните три месеци, банките и натаму очекуваат раст на вкупната побарувачка, но поумерен во споредба со претходната анкета.

Графикон 5

Промена на побарувачката на кредити од страна на претпријатијата
(нето-процент*)

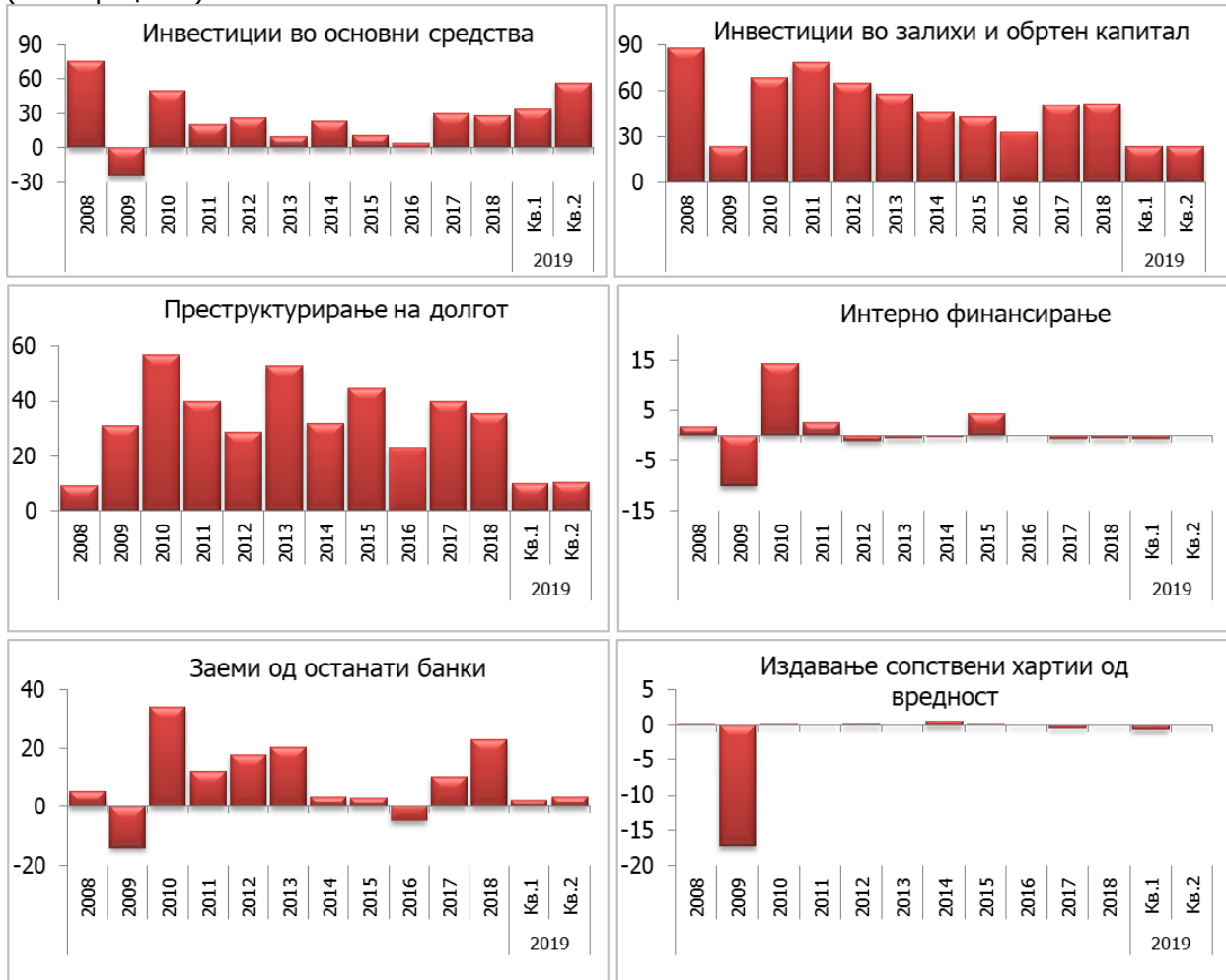
* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително е зголемена“ и „делумно е зголемена“ и збирот на процентите „делумно е намалена“ и „значително е намалена“. Позитивниот нето-процент укажува на зголемување на побарувачката на кредити, додека негативниот нето-процент укажува на намалување на побарувачката на кредити.

Гледано од аспект на факторите коишто влијаат врз побарувачката на корпоративните кредити, кај групата „потреби од финансирање“, инвестициите во основни средства и понатаму се главниот фактор којшто придонесува за зголемување на побарувачката, но посилено во однос на претходната анкета. Останатите фактори од оваа група, односно инвестициите во залихи и обртен капитал и реструктурирањето на долгот исто така предизвикуваат зголемување на побарувачката, слично како и во претходната анкета. Кај групата фактори „употреба на алтернативно финансирање“ не се забележуваат поголеми промени, при што овие фактори главно придонесуваат за непроменетост на побарувачката.

Графикон 6

Фактори коишто предизвикуваат промена на побарувачката на кредити на корпоративниот сектор (нето-процент*)

* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „+“ (значително придонесува за повисока побарувачка) и „+“ (делумно придонесува за повисока побарувачка) и збирот на „-“ (делумно придонесува за намалување на побарувачката) и „-“ (значително придонесува за намалување на побарувачката). Позитивниот нето-процент укажува на влијание на факторот врз зголемување на побарувачката на кредити на корпоративниот сектор, додека негативниот нето-процент укажува на влијание на факторот врз намалување на побарувачката на кредити на корпоративниот сектор.

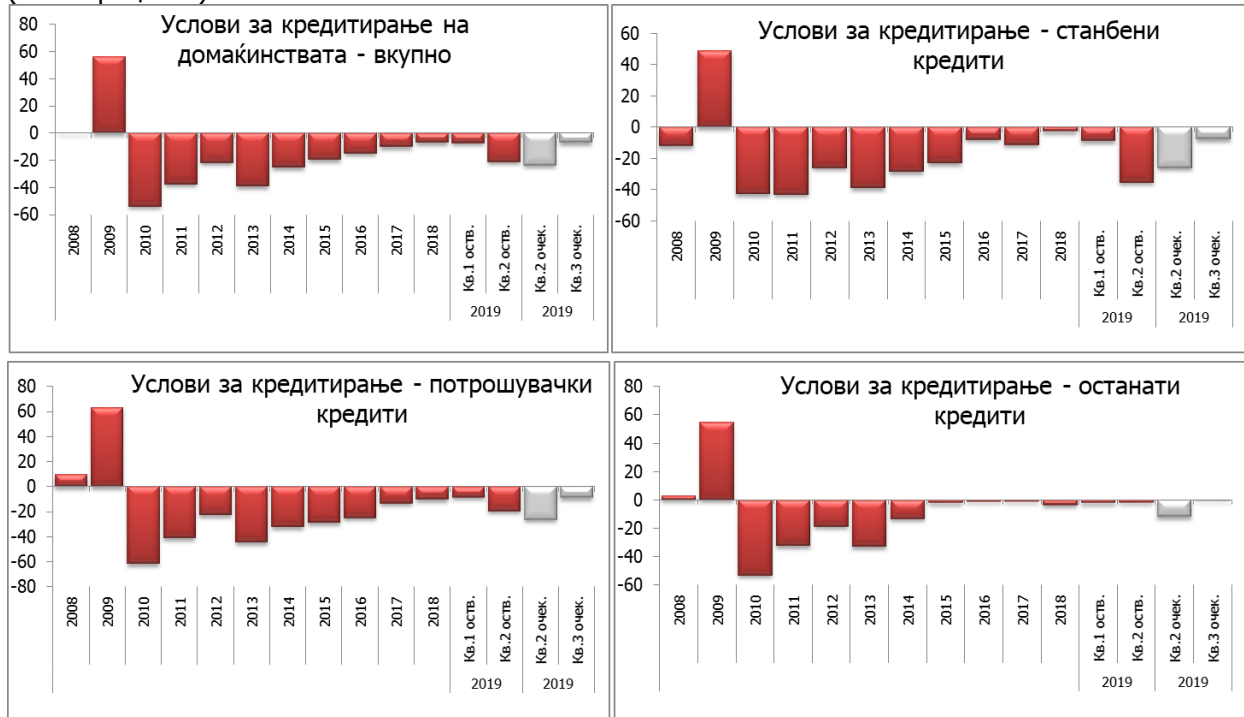
3. Кредити на домаќинствата

3.1 Услови за кредитирање

Во вториот квартал на 2019 година, кај кредитите на домаќинствата се забележува натамошно нето-олеснување на вкупните кредитни услови, коешто е поизразено во споредба со претходната анкета. Притоа, нето-олеснување на условите се забележува кај сите типови кредити, посебно кај станбените кредити. Сепак, најголемиот дел од банките и натаму упатуваат на непроменети услови при одобрувањето кредити на домаќинствата. Нето-олеснувањето на кредитните услови во вториот квартал е мошне блиско со очекувањата на банките дадени во претходната анкета. За третиот квартал од 2019 година банките и натаму очекуваат нето-олеснување на кредитните услови, коешто е поумерено во споредба со претходната анкета.

Графикон 7

Услови за кредитирање при одобрувањето кредити на домаќинствата (нето-процент*)

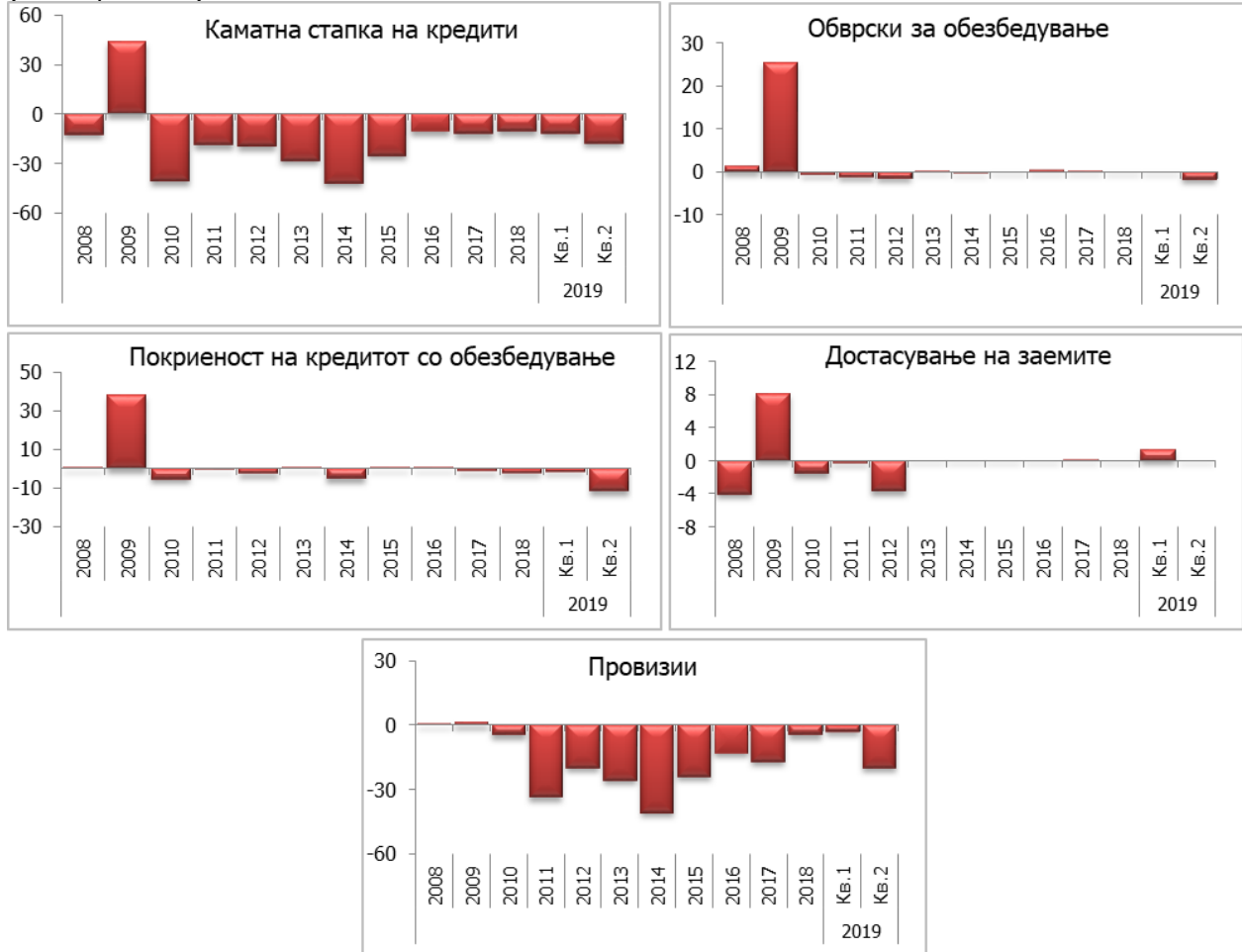
* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително се заострени“ и „делумно се заострени“ и збирот на процентите „делумно се олеснети“ и „значително се олеснети“. Позитивниот нето-процент укажува на заострување на условите за кредитирање на домаќинствата, додека негативниот нето-процент укажува на олеснување на условите за кредитирање на домаќинствата.

Според согледувањата на банките за конкретните кредитни услови, оценетото нето-олеснување во поголем дел произлегува од каматната стапка на станбените и потрошувачките кредити, којашто во вториот квартал има поизразено влијание, во споредба со претходната анкета. Сепак, најголемиот дел од банките и понатаму укажуваат на непроменета каматна стапка кај двата типа кредити. Од останатите кредитни услови, нето-олеснување, коешто е поизразено во споредба со претходната анкета, се забележува

и кај покриеноста на кредитот со обезбедување, кај провизиите на станбените кредити, како и кај некаматните приходи на потрошувачките кредити.

Графикон 8

Поединечни кредитни услови при одобрување станбени кредити (нето-процент*)

* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително се заострени“ и „делумно се заострени“ и збирот на процентите „делумно се олеснети“ и „значително се олеснети“. Позитивниот нето-процент укажува на заострување на условите за одобрување станбени кредити на домаќинствата, додека негативниот нето-процент укажува на олеснување на условите за одобрување станбени кредити на домаќинствата.

Графикон 9

Поединечни кредитни услови при одобрување потрошувачки кредити
(нето-процент*)

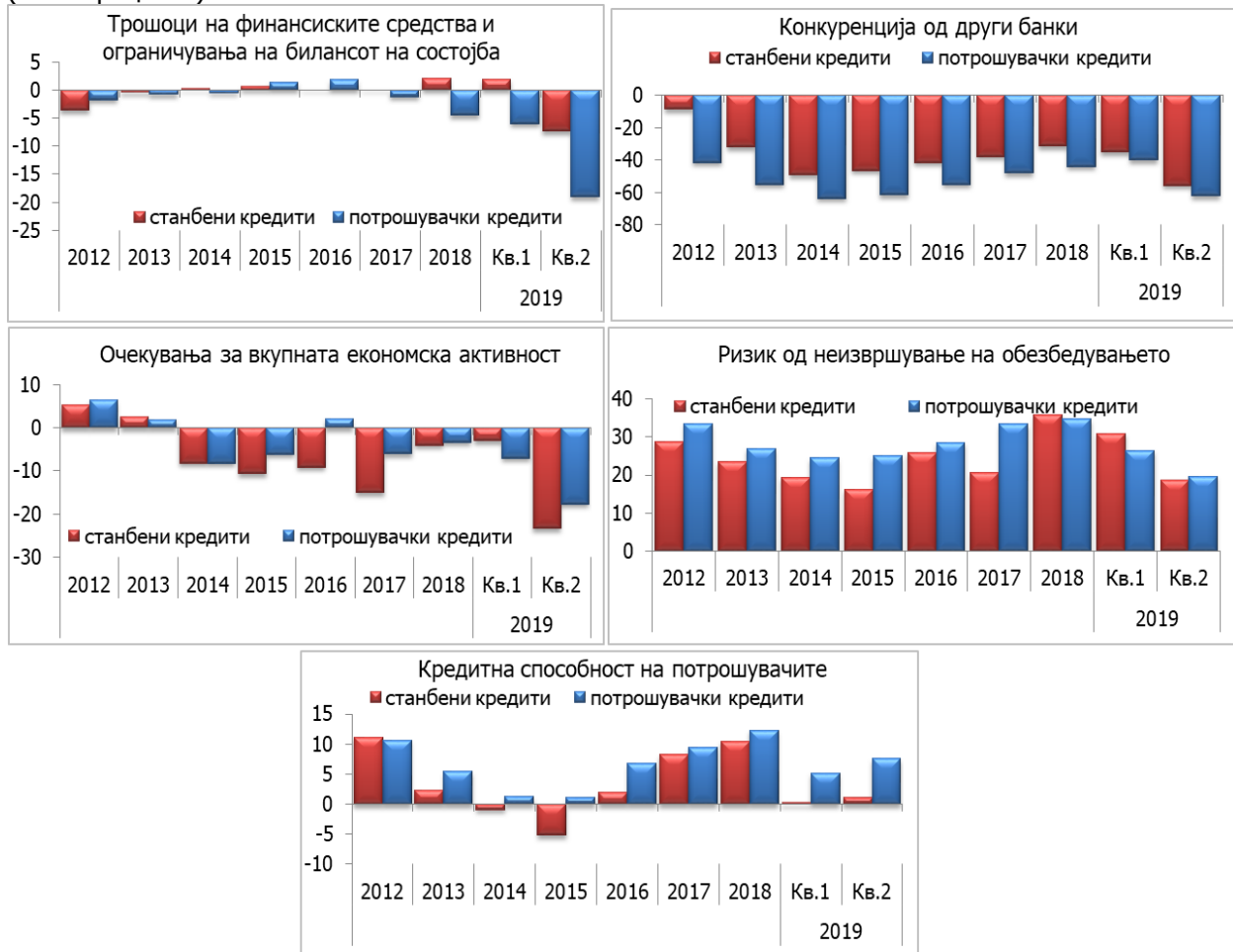

* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително се заострени“ и „делумно се заострени“ и збирот на процентите „делумно се олеснети“ и „значително се олеснети“. Позитивниот нето-процент укажува на заострување на условите за одобрување потрошувачки кредити на домаќинствата, додека негативниот нето-процент укажува на олеснување на условите за одобрување потрошувачки кредити на домаќинствата.

Од факторите коишто предизвикуваат промена на условите за одобрување кредити, конкуренцијата од другите банки и натаму е фактор со најизразено влијание врз нето-олеснувањето на условите за одобрување на двата типа кредити на домаќинствата, што е нешто посилно кај потрошувачките кредити. Повидлива промена, односно посилен придонес за нето-олеснување на условите за кредитирање во вториот квартал се забележува кај трошоците на финансиските средства и ограничувањата на билансот на состојба, особено кај потрошувачките кредити. Очекувањата за вкупната економска активност исто така е фактор којшто предизвикува нето-олеснување на условите кај станбените и потрошувачките кредити, посилно во споредба со претходната анкета. Ризикот од неизвршување на обезбедувањето и натаму придонесува за заострување на условите кај двата типа кредити, но послабо во споредба со претходната анкета, додека кредитната способност на потрошувачите има умерен придонес за нето-заострување на условите за потрошувачките кредити.

Графикон 10

Фактори коишто предизвикуваат промена на условите за одобрување на станбените и потрошувачките кредити (нето-процент*)

* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „-“ (значително придонесуваат за заострени услови за кредитирање) и „-“ (делумно придонесуваат за заострени услови за кредитирање) и збирот на „+“ (делумно придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање) и „++“ (значително придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање). Позитивниот нето-процент укажува на заострување на условите за кредитирање на домаќинствата, додека негативниот нето-процент укажува на олеснување на условите за кредитирање на домаќинствата.

Од аспект на влијанието на промените на монетарната политика врз каматната политика на банките при одобрувањето кредити на домаќинствата во вториот квартал, и понатаму поголем процент од банките (71%) одговориле дека промените во монетарната политика незначително влијаеле врз нивната каматна политика, а 9,3% се изјасниле дека монетарната политика има делумно влијание. Приближно 1/5 од банките укажуваат дека промените на монетарната политика немале влијание врз нивната политика на одредување каматни стапки.

Графикон 11

Влијание на промените на монетарната политика врз каматната политика при одобрувањето кредити на домаќинствата (нето-процент*)

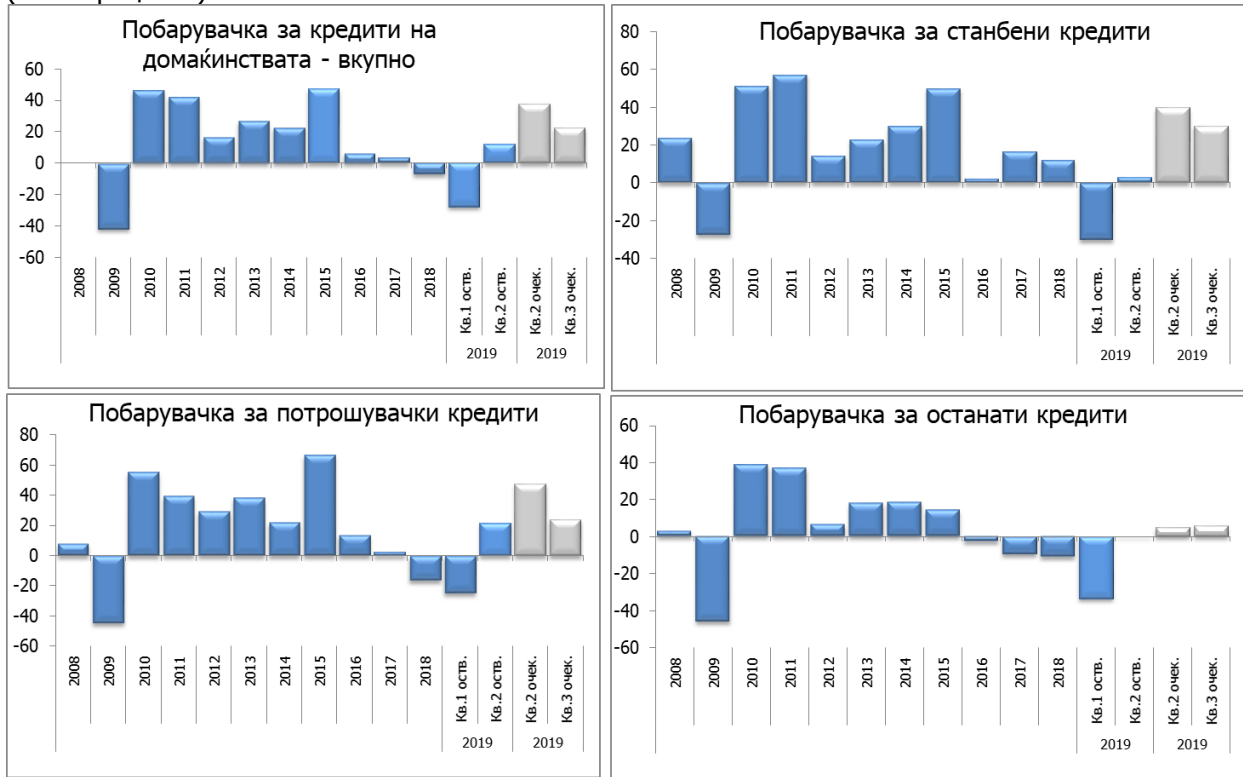
* Нето-процентот претставува разлика помеѓу процентите „значително влијаеја“ и „не влијаеја“. Позитивниот нето-процент укажува на значително влијание на промените на монетарната политика врз каматната политика на банките при кредитирање на домаќинствата, додека негативниот нето-процент укажува дека промените на монетарната политика немаат влијание врз каматната политика на банките при кредитирање на домаќинствата.

3.2 Побарувачка на кредити

Во вториот квартал на 2019 година, одговорите на банките укажуваат на нето-зголемување на побарувачката на кредити кај секторот „домаќинства“, за разлика од нето-намалувањето во претходната анкета. Сепак, најголемиот процент од банките укажуваат на непроменета побарувачка на кредити од страна на домаќинствата. Притоа, нето-зголемување на побарувачката се забележува кај сите типови кредити за домаќинствата, посебно кај потрошувачките кредити. Нето-зголемувањето на побарувачката на кредити кај секторот „домаќинства“ во вториот квартал е послабо во споредба со очекувањата на банките дадени во претходната анкета. За третиот квартал од 2019 година, банките очекуваат нето-зголемување на побарувачката на кредитите за домаќинства, што е поумерено во споредба со претходната анкета.

Графикон 12

Промена на побарувачката на кредити од страна на домаќинствата (нето-процент*)

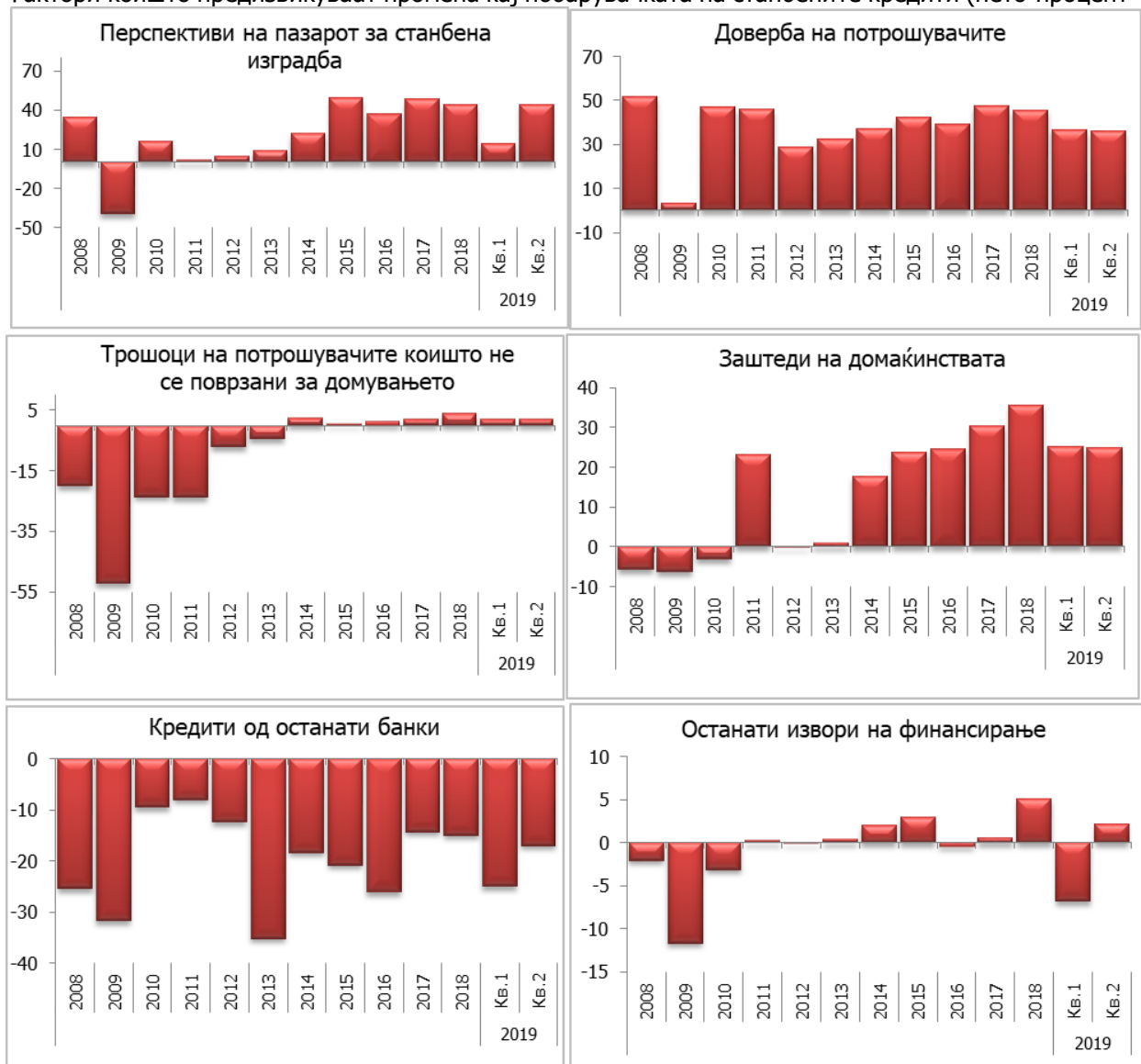

* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително е зголемена“ и „делумно е зголемена“ и збирот на процентите „делумно е намалена“ и „значително е намалена“. Позитивниот нето-процент укажува на зголемување на побарувачката на кредити, додека негативниот нето-процент укажува на намалување на побарувачката на кредити.

Анализирано од аспект на факторите коишто делуваат врз побарувачката на станбените кредити, довербата на потрошувачите и заштедите на населението и понатаму се фактори коишто најмногу придонесуваат за зголемување на побарувачката на станбени кредити. Поизразена промена во вториот квартал се забележува кај факторот поврзан со перспективите на пазарот за станбена изградба, така што неговиот придонес за стимулирање на кредитната побарувачка е значително посилен во споредба со претходната анкета. Кредитите од останатите банки и натаму придонесуваат за намалување на побарувачката на станбени кредити, но послабо во споредба со претходната анкета.

Графикон 13

Фактори коишто предизвикуваат промена кај побарувачката на станбените кредити (нето-процент*)

* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „++“ (значително придонесува за повисока побарувачка) и „+“ (делумно придонесува за повисока побарувачка) и збирот на „-“ (делумно придонесува за намалување на побарувачката) и „--“ (значително придонесува за намалување на побарувачката). Позитивниот нето-процент укажува на влијание на факторот врз зголемување на побарувачката на станбени кредити, додека негативниот нето-процент укажува на влијание на факторот врз намалување на побарувачката на станбени кредити.

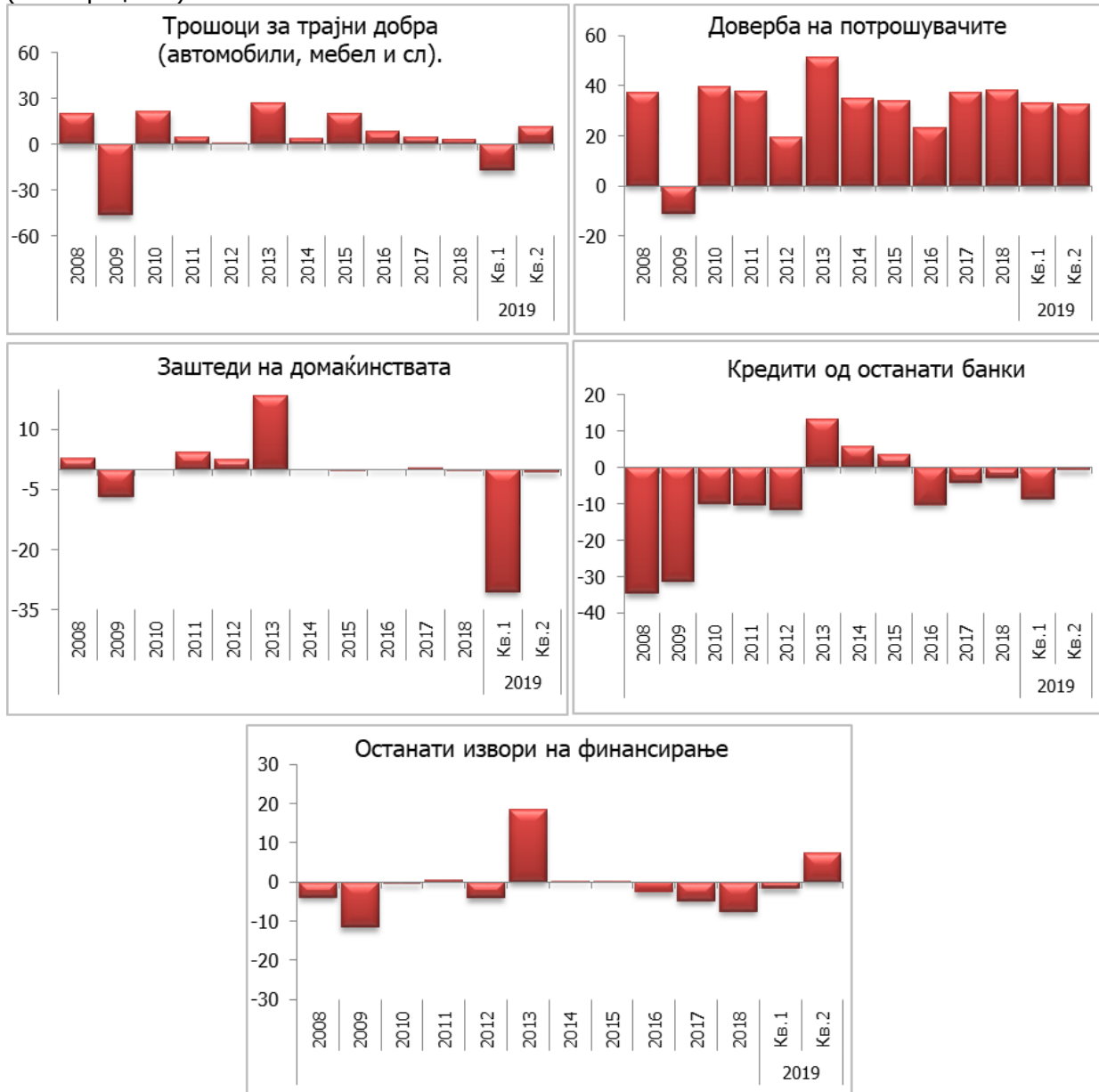
Од факторите коишто делуваат врз побарувачката на потрошувачки кредити, довербата на потрошувачите и понатаму е фактор којшто најмногу придонесува за зголемување на побарувачката на потрошувачки кредити. Позначајна промена во вториот квартал се забележува кај факторот заштеди на домаќинствата, којшто придонесува за непроменетост на побарувачката на потрошувачки кредити, наспроти намалувањето на кредитната побарувачка во претходната анкета. Трошоците за трајни добра (автомобили, мебел и сл.) и останатите извори на финансирање предизвикуваат зголемување на

побарувачката на потрошувачките кредити, за разлика од претходната анкета, кога придонесуваа за намалување на побарувачката на кредити.

Графикон 14

Фактори коишто предизвикуваат промена кај побарувачката на потрошувачките и останатите кредити (нето-процент*)

* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „++“ (значително придонесува за повисока побарувачка) и „+“ (делумно придонесува за повисока побарувачка) и збирот на „-“ (делумно придонесува за намалување на побарувачката) и „--“ (значително придонесува за намалување на побарувачката). Позитивниот нето-процент укажува на влијание на факторот врз зголемување на побарувачката на потрошувачки и останати кредити, додека негативниот нето-процент укажува на влијание на факторот врз намалување на побарувачката на потрошувачки и останати кредити.

ПРИЛОГ 1²

4. Резултати од поединечните прашања

4.1 Кредити на претпријатијата

1. Како се променети условите за кредитирање на Вашата банка, од аспект на одобрувањето кредити на претпријатијата во изминатите три месеци?

	Вкупно		Кредити на малите и средните претпријатија		Кредити на големите претпријатија		Краткорочни кредити		Долгорочни кредити	
	Кв.1 2019	Кв.2 2019	Кв.1 2019	Кв.2 2019	Кв.1 2019	Кв.2 2019	Кв.1 2019	Кв.2 2019	Кв.1 2019	Кв.2 2019
Значително се заострени										
Делумно се заострени	4,6	4,6	4,6	4,6	4,6	4,6			4,6	4,6
Во основа останаа непроменети	79,3	81,9	79,3	80,5	80,1	81,9	83,9	85,1	80,1	81,9
Делумно се олеснети	15,0	13,6	15,0	15,0	14,2	13,6	15,0	15,0	14,2	13,6
Значително се олеснети										
Неприменливо	0,9		0,9		0,9		0,9		0,9	
Вкупно	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Нето-процент	-10,4	-9,0	-10,4	-10,4	-9,6	-9,0	-15,0	-15,0	-9,6	-9,0
Број на банки коишто одговориле	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително се заострени“ и „делумно се заострени“, и збирот на процентите „делумно се олеснети“ и „значително се олеснети“.

² Временска серија од податоците на Анкетата за кредитната активност може да се најдат на следнава врска: [Анкета за кредитната активност - временска серија](#)

2. Како влијаеја долунаведените фактори врз условите за кредитирање на Вашата банка, од аспект на одобрувањето кредити на претпријатијата во изминатите три месеци (се однесува на одговорот на прашањето 1 во колоната „вкупно“)? Ве молиме оценете го придонесот за заострувањето или олеснувањето на кредитните стандарди користејќи ја следнава скала:

-- = значително придонесуваат за заострени услови за кредитирање

- = делумно придонесуваат за заострени услови за кредитирање

0 = придонесуваат за непроменетост на условите за кредитирање

+ = делумно придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање

++ = значително придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање

НП = неприменливо

	--	-	o	+	++	НП	Нето-процент	
							Кв.1 2019	Кв.2 2019
А) Трошоци на финансиските средства и ограничувања на билансот на состојба								
-Трошоци поврзани со капиталната позиција на Вашата банка		2,3	94,4			3,4	2,9	2,3
-Пристап на банката до пазарно финансирање (на пример, на пазарот на пари)			71,6	25,1		3,4	-2,2	-25,1
-Ликвидносната позиција на Вашата банка		2,3	69,3	22,2	2,9	3,4	0,1	-22,8
Б) Притисок од конкуренција								
-Конкуренција од другите банки			31,7	43,3	25,1		-45,4	-68,4
-Конкуренција од небанкарски сектор			96	0,6		3,4	-0,3	-0,6
-Конкуренција од пазарното финансирање			97,2	2,9			-2,2	-2,9
В) Согледување за ризикот								
-Очекувања за вкупната економска активност		12,3	48,5	39,3			-16,4	-27,0
- Очекувања за перспективата на гранката на која ѝ припаѓа претпријатието и на перспективата на поединечните фирми		3,4	57,4	39,3			-1,1	-35,9
-Ризик од неизвршување на обезбедувањето	2,9	15,7	67,9	13,6			4,5	5,0
Г) Останати фактори, Ве молиме наведете ги								

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „--“ (значително придонесуваат за заострени услови за кредитирање) и „-“ (делумно придонесуваат за заострени услови за кредитирање) и збирот на „+“ (делумно придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање) и „++“ (значително придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање).

3. Ве молиме оценете ја важноста на одделните фактори при процената на кредитната способност на претпријатијата.

-- = потполно неважни

- = делумно важни

0 = важни

+ = многу важни

++ = исклучително важни

НП = неприменливо

	--	-	o	+	++	НП	Нето-процент	
							Кв.1 2019	Кв.2 2019
Познавање на клиентот преку деловен однос			0,9	53,3	45,9		99,2	99,2
Процент бонитет на клиентот			12,5	23,6	64,0		88,5	87,6
Лојалност кон банката			62,8	33,0	4,3		58,5	37,3
Капиталната моќ на клиентот		3,4	35,3	33,5	27,9		81,5	58,0
Приходите на клиентот			24,5	25,2	50,4		99,8	75,6
Квалитетот на инвестицискиот проект			1,7	65,9	32,5		99,8	98,4
Квалитетот на управувањето во претпријатието			36,7	19,6	43,8		85,6	63,4
Вредноста на хипотеката		22,2	27,5	46,7	3,7		62,5	28,2
Приходната/капиталната моќ на гарантите			62,8	33,6	3,7		48,2	37,3
Висината на учеството во финансирањето			49,7	48,1	2,3		62,5	50,4
Останати фактори, Ве молиме наведете ги								

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „++“(исклучително важни) и „+“(многу важни) и збирот на „-“(делумно важни) и „--“(потполно неважни).

4. Како се променети условите на Вашата банка, од аспект на одобрувањето кредити на претпријатијата во изминатите три месеци? Ве молиме оценете го секој фактор користејќи ја скалата:

-- = значително се заострени
 - = делумно се заострени
 0 = во основа се непроменети
 + = делумно се олеснети
 ++ = значително се олеснети
 НП = неприменливо

	--	-	0	+	++	НП	Нето-процент	
							Кв.1 2019	Кв.2 2019
А) Каматна стапка на кредитите		4,6	80,5	15,0			-48,0	-10,4
Б) Останати услови и рокови								
-Некаматни приходи	4,6		81,9	13,6			1,7	-9,0
-Големина на заемот или на кредитната линија		2,3	96,4		1,4		0,9	0,9
-Барања за обезбедување		4,6	96				4,6	4,6
-Достасување на заемите			100				0,0	0,0
В) Останати фактори, Ве молиме наведете ги								

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „--“ (значително се заострени) и „-“ (делумно се заострени) и збирот на „+“ (делумно се олеснети) и „++“ (значително се олеснети).

5. Какво влијание имаа промените во монетарната политика врз Вашата каматна политика (камати на новоодобрените кредити на претпријатијата) во последните три месеци?

	Вкупно		Кредити на малите и средните претпријатија		Кредити на големите претпријатија		Краткорочни кредити		Долгорочни кредити	
	Кв.1 2019	Кв.2 2019	Кв.1 2019	Кв.2 2019	Кв.1 2019	Кв.2 2019	Кв.1 2019	Кв.2 2019	Кв.1 2019	Кв.2 2019
Значително влијаеја			0,6							
Делумно влијаеја	3,4	2,9	2,8	2,9	3,4	2,9	3,4	2,9	3,4	2,9
Незначително влијаеја	67,2	94,9	67,2	94,3	67,2	94,9	55,9	94,3	55,9	94,9
Не влијаеја	29,2	2,3	29,2	2,9	29,2	2,3	40,5	2,9	40,5	2,3
Неприменливо										
Вкупно	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Нето-процент	-29,2	-2,3	-28,6	-2,9	-29,2	-2,3	-40,5	-2,9	-40,5	-2,3
Број на банки коишто одговориле	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14

Нето-процентот претставува разлика помеѓу процентите „значително влијаеја“ и „не влијаеја“.

6. Како се промени побарувачката на кредити од страна на претпријатијата во последните три месеци, исклучувајќи ги вообичаените сезонски промени?

	Вкупно		Кредити на малите и средните претпријатија		Кредити на големите претпријатија		Краткорочни кредити		Долгорочни кредити	
	Кв.1 2019	Кв.2 2019	Кв.1 2019	Кв.2 2019	Кв.1 2019	Кв.2 2019	Кв.1 2019	Кв.2 2019	Кв.1 2019	Кв.2 2019
Значително е намалена										
Делумно е намалена			4,6	4,6					4,6	4,6
Во основа остана непроменета	99,2	76,8	93,8	83,7	99,2	76,8	98,4	88,3	95,2	72,2
Делумно е зголемена	0,6	23,3	1,4	11,8	0,6	23,3	1,4	11,8		23,3
Значително е зголемена										
Неприменливо										
Вкупно	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Нето-процент	0,6	23,3	-3,2	7,2	0,6	23,3	1,4	11,8	-4,6	18,7
Број на банки коишто одговориле	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително е зголемена“ и „делумно е зголемена“ и збирот на процентите „делумно е намалена“ и „значително е намалена“.

7. Како влијаеја наведените фактори врз побарувачката на кредити од страна на претпријатијата (се однесува на одговорот на прашањето 6 во колоната „вкупно“)? Ве молиме оценете го секој фактор употребувајќи ја скалата:

-- = значително придонесува за намалување на побарувачката

- = делумно придонесува за намалување на побарувачка

0 = придонесува за непроменетост на побарувачката

+ = делумно придонесува за зголемување на побарувачката

++ = значително придонесува за повисока побарувачка

НП = неприменливо

	--	-	0	+	++	НП	Нето-процент		
							Кв.1 2019	Кв.2 2019	
А) Потребности од финансирање									
- Инвестиции во основни средства			4,6	34,7	59,4	1,4		33,8	56,2
-Инвестиции во залихи и обртен капитал			3,4	69,8	22,6	4,3		23,6	23,5
-Преструктурирање на долгот			3,4	69,2	13,9		13,6	9,8	10,5
Б) Употреба на алтернативно финансирање									
-Интерно финансирање				100,1				-0,6	0,0
-Заеми од останати банки				96,6	3,5			2,2	3,5
-Издавање сопствени хартии од вредност				76,1			24,0	-0,6	0,0
В) Останати фактори, Ве молиме наведете ги									

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „++“ (значително придонесува за повисока побарувачка) и „+“ (делумно придонесува за повисока побарувачка) и збирот на „-“ (делумно придонесува за намалување на побарувачката) и „--“ (значително придонесува за намалување на побарувачката).

8. Ве молиме наведете каква промена очекувате кај условите за кредитирање на Вашата банка во следните три месеци, од аспект на одобрувањето кредити на претпријатијата.

	Вкупно		Кредити на малите и средните претпријатија		Кредити на големите претпријатија		Краткорочни кредити		Долгорочни кредити	
	Кв.1 2019	Кв.2 2019	Кв.1 2019	Кв.2 2019	Кв.1 2019	Кв.2 2019	Кв.1 2019	Кв.2 2019	Кв.1 2019	Кв.2 2019
Значително ќе се заострат										
Делумно ќе се заострат	4,6	4,6	4,6	4,6	4,6	4,6	4,6	4,6	4,6	4,6
Во основа ќе останат непроменети	67,6	81,3	66,8	80,5	67,6	81,3	66,8	80,5	67,6	81,3
Делумно ќе се олеснат	27,6	14,2	28,4	15	27,6	14,2	28,4	15	27,6	14,2
Значително ќе се олеснат										
Неприменливо										
Вкупно	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Нето-процент	-23,0	-9,6	-23,8	-10,4	-23,0	-9,6	-23,8	-10,4	-23,0	-9,6
Број на банки коишто одговориле	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително ќе се заострат“ и „делумно ќе се заострат“, и збирот на процентите „делумно ќе се олеснат“ и „значително ќе се олеснат“.

9. Ве молиме наведете каква промена очекувате кај побарувачката на кредити од страна на претпријатијата во следните три месеци (исклучувајќи ги вообичаените сезонски промени).

	Вкупно		Кредити на малите и средните претпријатија		Кредити на големите претпријатија		Краткорочни кредити		Долгорочни кредити	
	Кв.1 2019	Кв.2 2019	Кв.1 2019	Кв.2 2019	Кв.1 2019	Кв.2 2019	Кв.1 2019	Кв.2 2019	Кв.1 2019	Кв.2 2019
Значително ќе се намали										
Делумно ќе се намали										
Во основа ќе остане непроменета	36,9	72,0	30,1	66,6	36,9	72	36,1	71,2	36,9	72
Делумно ќе се зголеми	62,9	28,1	69,7	33,5	62,9	28,1	63,7	28,9	62,9	28,1
Значително ќе се зголеми										
Неприменливо										
Вкупно	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Нето-процент	62,9	28,1	69,7	33,5	62,9	28,1	63,7	28,9	62,9	28,1
Број на банки коишто одговориле	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително ќе се зголеми“ и „делумно ќе се зголеми“ и збирот на процентите „делумно ќе се намали“ и „значително ќе се намали“.

4.2 Кредити на домаќинствата

10. Како се променети условите за кредитирање на Вашата банка од аспект на одобрувањето кредити на домаќинствата во изминатите три месеци?

	Вкупно		Станбени кредити		Потрошувачки кредити		Останати кредити	
	Кв.1 2019	Кв.2 2019	Кв.1 2019	Кв.2 2019	Кв.1 2019	Кв.2 2019	Кв.1 2019	Кв.2 2019
Значително се заострени								
Делумно се заострени	0,4		1,4					
Во основа останаа непроменети	91,9	78,9	88,6	64,6	91,7	80,6	98,1	98,3
Делумно се олеснети	7,8	11,6	10,1	35,3	8,4	1,6	2	1,6
Значително се олеснети		9,3				17,7		
Неприменливо								
Вкупно	100	100	100	100	100	100	100	100
Нето-процент	-7,3	-21,0	-8,7	-35,3	-8,4	-19,3	-2,0	-1,6
Број на банки коишто одговориле	14	14	14	15	14	15	14	14

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително се заострени“ и „делумно се заострени“, и збирот на процентите „делумно се олеснети“ и „значително се олеснети“.

11. Како влијаеја долунаведените фактори врз условите за кредитирање на Вашата банка во поглед на одобрувањето станбени кредити на населението во изминатите три месеци (се однесува на одговорот на прашањето 10)? Ве молиме оценете го придонесот на наведените фактори за заострувањето или олеснувањето на условите за кредитирање користејќи ја следнава скала:

- = значително придонесуваат за заострени услови за кредитирање
- = делумно придонесуваат за заострени услови за кредитирање
- 0 = придонесуваат за непроменетост на условите за кредитирање
- + = делумно придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање
- ++ = значително придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање
- НП = неприменливо

	--	-	o	+	++	НП	Нето-процент	
							Кв.1 2019	Кв.2 2019
А) Трошоци на финансиските средства и ограничувања на билансот		2,0	88,6	9,3			2,0	-7,3
Б) Притисок од конкуренција								
-Конкуренција од други банки			44,3	36,1	19,5		-35,1	-55,6
В) Согледувања за ризикот								
-Очекувања за вкупната економска активност			76,6	23,3			-3,0	-23,3
-Ризик од неизвршување на обезбедувањето		22,1	74,5	3,3			31,0	18,8
-Кредитна способност на потрошувачите		1,1	98,8				0,3	1,1
Г) Останати фактори, Ве молиме наведете ги								

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „--“ (значително придонесуваат за заострени услови за кредитирање) и „-“ (делумно придонесуваат за заострени услови за кредитирање) и збирот на „+“ (делумно придонесуваат за олеснување на условите) и „++“ (значително придонесуваат за олеснување на условите).

12. Ве молиме оценете ја важноста на одделните фактори при процената на кредитната способност на домаќинствата.

-- = потполно неважни

- = делумно важни

0 = важни

+ = многу важни

++ = исклучително важни

НП = неприменливо

	--	-	o	+	++	НП	Нето-процент	
							Кв.1 2019	Кв.2 2019
Познавање на клиентот преку деловен однос			27,0	57,9	15,0		73,9	72,9
Процент бонитет на клиентот			2,7	43,7	53,5		99	97,2
Лојалност кон банката			77,8	15,9	6,2		19,9	22,1
Капиталната моќ на клиентот		29,0	4,5	48,3	18,1		38,2	37,4
Приходите на клиентот			4,9	31,8	63,2		96	95,0
Квалитет на управувањето во претпријатието во кое е вработен клиентот			46,5	35,2	18,2		60,8	53,4
Вредност на хипотеката			15,5	45,4	39,0		95,0	84,4
Приходна/капитална моќ на гарантите		8,4	37,6	24,5	29,4		55,7	45,5
Висина на учеството во финансирањето			20,4	79,5			80,8	79,5
Останати фактори, Ве молиме наведете ги								

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „++“ (исклучително важни) и „+“ (многу важни) и збирот на „-“ (делумно важни) и „--“ (потполно неважни).

13. Какво влијание имаа промените во монетарната политика врз Вашата каматна политика (камати на новоодобрените кредити на домаќинствата) во последните три месеци?

	Вкупно		Станбени кредити		Потрошувачки кредити		Краткорочни кредити		Долгорочни кредити	
	Кв.1 2019	Кв.2 2019	Кв.1 2019	Кв.2 2019	Кв.1 2019	Кв.2 2019	Кв.1 2019	Кв.2 2019	Кв.1 2019	Кв.2 2019
Значително влијаеја										
Делумно влијаеја		9,3		9,3	9,8	9,3	9,8	9,3		9,3
Незначително влијаеја	81	71	80,5	70,7	79,1	70,7	81,1	70,7	88,9	70,7
Не влијаеја	19,6	19,9	19,6	19,9	11,2	19,9	9,2	19,9	11,2	19,9
Неприменливо										
Вкупно	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Нето-процент	-19,6	-19,9	-19,6	-19,9	-11,2	-19,9	-9,2	-19,9	-11,2	-19,9
Број на банки коишто одговориле	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14

Нето-процентот претставува разлика помеѓу процентите „значително влијаеја“ и „не влијаеја“.

14. Како се променети условите на Вашата банка, од аспект на одобрувањето станбени кредити на домаќинствата, во изминатите три месеци? Ве молиме оценете го секој фактор користејќи ја скалата:

-- = значително се заострени

- = делумно се заострени

0 = во основа се непроменети

+ = делумно се олеснети

++ = значително се олеснети

НП = неприменливо

	--	-	0	+	++	НП	Нето-процент	
							Кв.1 2019	Кв.2 2019
А) Цена			82,2	17,7			-11,7	-17,7
Б) Останати услови			61,4					
-Обврски за обезбедување			98	1,8			0,0	-1,8
-Покриеност на кредитот со обезбедување ("loan to value" ratio)			88,3	9,8	1,8		-1,7	-11,6
-Достасување на заемите			100				1,4	0,0
-Провизии			79,9	18,2	1,8		-3,1	-20,0
В) Останати фактори, Ве молиме наведете ги								

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „--“ (значително се заострени) и „-“ (делумно се заострени) и збирот на „+“ (делумно се олеснети) и „++“ (значително се олеснети).

15. Како влијаеја долунаведените фактори врз условите за кредитирање на Вашата банка во изминатите три месеци од аспект на одобрувањето потрошувачки кредити и останати кредити на домаќинствата (се однесува на одговорот на прашањето 10)? Ве молиме оценете го придонесот на наведените фактори за заострувањето или олеснувањето на условите за кредитирање, користејќи ја следнава скала:

-- = значително придонесуваат за заострени услови за кредитирање

- = делумно придонесуваат за заострени услови за кредитирање

0 = во основа придонесуваат за непроменетост на условите за кредитирање

+ = делумно придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање

++ = значително придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање

НП = неприменливо

	--	-	o	+	++	НП	Нето-процент	
							Кв.1 2019	Кв.2 2019
А) Трошоци на финансиските средства и ограничувања на билансот		2,0	76,9	21,0			-6,0	-19,0
Б) Притисок од конкуренција			46,4	5,3	9,30			
-Конкуренција од другите банки			37,7	44,5	17,70		-39,9	-62,2
В) Согледувања за ризикот		10,9	41,9					
-Очекувања за вкупната економска активност			82,2	17,7			-7,1	-17,7
-Ризик од неизвршување на обезбедувањето		30,8	58,0	11,1			26,5	19,7
- Кредитна способност на потрошувачите		9,8	87,9	2,2			5,2	7,6
Г) Останати фактори, Ве молиме наведете ги								

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „--“ (значително придонесуваат за заострени услови за кредитирање) и „-“ (делумно придонесуваат за заострени услови за кредитирање) и збирот на „+“ (делумно придонесуваат за олеснување на условите) и „++“ (значително придонесуваат за олеснување на условите).

16. Како се променети условите на Вашата банка за одобрување потрошувачки кредити и останати кредити на домаќинствата во изминатите три месеци? Ве молиме оценете го секој фактор, користејќи ја скалата:

-- = значително се заострени

- = делумно се заострени

0 = во основа се непроменети

+ = делумно се олеснети

++ = значително се олеснети

НП = неприменливо

	--	-	o	+	++	НП	Нето-процент	
							Кв.1 2019	Кв.2 2019
А) Каматна стапка на кредитите			78,9	11,7	9,3		-20,6	-21,0
Б) Останати услови			42,3	9,3				
-Обврски за обезбедување			98,1	1,8			-1,7	-1,8
-Достасување на заемите			98,1		1,8		-0,3	-1,8
-Некаматни приходи			89,7	10,2			4,8	-10,2
В) Останати фактори, Ве молиме наведете ги								

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „--“ (значително се заострени) и „-“ (делумно се заострени) и збирот на „+“ (делумно се олеснети) и „++“ (значително се олеснети).

17. Како се промени побарувачката на кредити од страна на домаќинствата во последните три месеци, исклучувајќи ги вообичаените сезонски промени?

	Вкупно		Станбени кредити		Потрошувачки кредити		Останати кредити	
	Кв.1 2019	Кв.2 2019	Кв.1 2019	Кв.2 2019	Кв.1 2019	Кв.2 2019	Кв.1 2019	Кв.2 2019
Значително е намалена			0,4					
Делумно е намалена	38,2	2,8	38,2	9,3	38,2		38,2	
Во основа остана непроменета	51,7	82,2	53,1	78,4	48,9	78,4	57,3	100
Делумно е зголемена	10,1	10,1	8,4	12,2	13,0	12,2	4,6	
Значително е зголемена		4,9				9,3		
Неприменливо								
Вкупно	100	100	100	100	100	100	100	100
Нето-процент	-28,1	12,2	-30,2	2,9	-25,2	21,5	-33,6	0,0
Број на банки коишто одговориле	14	14	14	14	14	14	14	14

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително е зголемена“ и „делумно е зголемена“ и збирот на процентите „делумно е намалена“ и „значително е намалена“.

18. Како влијаеја наведените фактори врз побарувачката на станбени кредити од страна на домаќинствата во изминатите три месеци (се однесува на прашањето 17)? Ве молиме оценете го секој фактор посебно, употребувајќи ја скалата:

- = значително придонесува за намалување на побарувачката
- = делумно придонесува за намалување на побарувачката
- 0 = придонесува за непроменетост на побарувачката
- + = делумно придонесува за зголемување на побарувачката
- ++ = значително придонесува за зголемување на побарувачката
- НП = неприменливо

	--	-	0	+	++	НП	Нето-процент	
							Кв. 1 2019	Кв. 2 2019
А) Потребности за финансирање								
- Перспективи на пазарот за станбена изградба			55,6	44,3			14,4	44,3
-Доверба на потрошувачите			63,8	36,1			36,8	36,1
-Трошоци на потрошувачите коишто не се поврзани за домувањето		1,1	95,5	3,3			2,1	2,2
Б) Употреба на алтернативно финансирање								
-Заштеди на населението		1,1	72,7	26,1			25,1	25,0
-Кредити од останатите банки		22,1	72,7	5,1			-25,0	-17,0
- Останати извори на финансирање		1,1	95,5	3,3			-6,8	2,2
В) Останати фактори, Ве молиме наведете ги								

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „+“ (значително придонесува за повисока побарувачка) и „+“ (делумно придонесува за повисока побарувачка) и збирот на „-“ (делумно придонесува за намалување на побарувачката) и „-“ (значително придонесува за намалување на побарувачката).

19. Како влијаеја наведените фактори врз побарувачката на потрошувачки и останати кредити од страна на домаќинствата во изминатите три месеци (се однесува на одговорот на прашањето 17)? Ве молиме оценете го секој фактор посебно, употребувајќи ја скалата:

--= значително придонесува за намалување на побарувачката
 - = делумно придонесува за намалување на побарувачката
 0= придонесува за непроменетост на побарувачката
 + = делумно придонесува за зголемување на побарувачката
 ++ = значително придонесува за зголемување на побарувачката
 НП = неприменливо

	--	-	o	+	++	НП	Нето-процент	
							Кв.1 2019	Кв.2 2019
А) Потребности за финансирање								
- Трошење за трајни добра како што се: автомобили, мебел и сл.			88,2	11,7			-17,1	11,7
-Доверба на потрошувачите			67,2	23,4	9,3		33,1	32,7
Б) Употреба на алтернативи за финансирање								
-Заштеди на населението		1,1	98	0,4			-30,5	-0,7
-Кредити од останати банки		1,1	98,4	0,4			-8,7	-0,7
-Останати извори на финансирање		1,1	90,4	8,4			-1,7	7,3
В) Останати фактори, Ве молиме наведете ги								

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „++“ (значително придонесува за повисока побарувачка) и „+“ (делумно придонесува за повисока побарувачка) и збирот на „-“ (делумно придонесува за намалување на побарувачката) и „--“ (значително придонесуваат за намалување на побарувачката).

20. Ве молиме наведете каква промена очекувате кај условите за кредитирање на Вашата банка, од аспект на одобрувањето кредити на домаќинствата во следните три месеци.

	Вкупно		Станбени кредити		Потрошувачки кредити		Останати кредити	
	Кв.1 2019	Кв.2 2019	Кв.1 2019	Кв.2 2019	Кв.1 2019	Кв.2 2019	Кв.1 2019	Кв.2 2019
Значително ќе се заострат								
Делумно ќе се заострат		0,3		1,1				
Во основа ќе останат непроменети	76,5	92,2	74,1	90,0	73,8	91,1	88,3	99,5
Делумно ќе се олеснат	23,6	7,3	26,0	8,8	26,3	8,8	11,8	0,4
Значително ќе се олеснат								
Неприменливо								
Вкупно	100	100	100	100	100	100	100	100
Нето-процент	-23,6	-7,0	-26,0	-7,7	-26,3	-8,8	-11,8	-0,4
Број на банки коишто одговориле	14	14	14	14	14	14	14	14

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително ќе се заострат“ и „делумно ќе се заострат“, и збирот на процентите „делумно ќе се олеснат“ и „значително ќе се олеснат“.

21. Ве молиме наведете каква промена очекувате кај побарувачката на кредити од страна на домаќинствата во следните три месеци (исклучувајќи ги вообичаените сезонски промени).

	Вкупно		Станбени кредити		Потрошувачки кредити		Останати кредити	
	Кв.1 2019	Кв.2 2019	Кв.1 2019	Кв.2 2019	Кв.1 2019	Кв.2 2019	Кв.1 2019	Кв.2 2019
Значително ќе се намали								
Делумно ќе се намали								
Во основа ќе остане непроменета	62,4	77,3	60	69,8	52,4	76,0	95,2	94,2
Делумно ќе се зголеми	37,7	22,6	39,8	30,1	47,7	23,9	4,9	5,7
Значително ќе се зголеми								
Неприменливо								
Вкупно	100	100	100	100	100	100	100	100
Нето-процент	37,7	22,6	39,8	30,1	47,7	23,9	4,9	5,7
Број на банки коишто одговориле	14	14	14	14	14	14	14	14

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително ќе се зголеми“ и „делумно ќе се зголеми“ и збирот на процентите „делумно ќе се намали“ и „значително ќе се намали“.

Карактеристики на процесот на кредитирање во Вашата банка

Во следниве две табели се прикажани одговорите на банките на одделни конкретни прашања поврзани со процесот на одобрување кредити.

Кредитирање на претпријатијата*

Фактор/услов	1	2	3	4	5	0	
Број на години за кои се бараат финансиски извештаи		45.5	54.0				1) помалку од две; 2) две; 3) повеќе од две; 4) останато.
Фреквентност на посети на клиентите и на потенцијалните клиенти			99.5	0.9			1) никогаш; 2) понекогаш; 3) редовно; 4) останато.
Најчеста намена на одобрените кредити	12.5	74.3	0.9	13.6			1) основни средства; 2) обртни средства; 3) ликвидност; 4) останато.
Најчест сооднос на хипотеката и износот на кредитот	70.0	29.5					1) помалку од два; 2) два; 3) повеќе од два; 4) останато.
Достапност на кредитите без залог	71.5	17.6		10.4			1) да; 2) не; 3) само рамковните; 4) останато.
Минимален број на гаранти	72.0					13.9	
Сооднос на приходите на гарантот и месечната отплата	4.6	32.4		46.6			1) помалку од една третина; 2) една третина; 3) повеќе од една третина; 4) останато.
Задолжителен ексклузивен однос со банката при долгорочно кредитирање	13.6	3.7	82.2				1) да; 2) не; 3) за некои намени; 4) останато.
Кој ги одобрува кредитите до 100.000 евра?		51.6	1.7	46.2			1) Управниот одбор; 2) Кредитниот одбор; 3) Управниот и Кредитниот одбор; 4) останато
Кој ги одобрува кредитите од 100.000 евра до 500.000 евра?		35.4	20.0	47.0			1) Управниот одбор; 2) Кредитниот одбор; 3) Управниот и Кредитниот одбор; 4) останато
Кој ги одобрува кредитите над 500.000 евра?		32.5	38.4	28.6			1) Управниот одбор; 2) Кредитниот одбор; 3) Управниот и Кредитниот одбор; 4) останато
Вообичаено времетраење на постапката на одобрување кредит	5.2	56.8	25.2	12.3			1) помалку од една седмица; 2) од една до две седмици; 3) повеќе од две седмици; 4) останато.
Колкав е просечниот период за реализација на хипотеките?		59.4	35.8	3.4	0.9		1) помалку од шест месеци; 2) од шест до дванаесет месеци; 3) од една до две години; 4) повеќе од две години; 5) останато.

*Одделни банки одговориле со повеќе од еден одговор, а некои не одговориле на прашањата.

Кредитирање на домаќинствата*

Фактор/услов	1	2	3	4	5	0	
Дали бројот на месеци на постојано вработување на барателот на кредит е релевантен при одобрувањето на кредит?		93					1-не, 2-да,
Колку месеци вообичаено треба да биде вработен барателот на кредит во постојан работен однос?	41.4	67.4					1-до шест месеци, 2-од шест до дванаесет месеци, 3-од 1 година до две години, 4-над две години
Најчест сооднос на хипотеката и износот на кредитот	67.0	32.5					1- помалку од два, 2-два, 3- повеќе од два, 4-останато
Достапност на кредитите без залог	88.2	11.3					1-да, 2-не, 3-само рамковните кредити, 4-останато
Минимален број на жиранти	27.7					50.8	
Сооднос на приходите на жирантот и месечната отплата*	10.4	58.5	39.4	1.6			1-помалку од една третина, 2-една третина, 3-повеќе од една третина, 4- останато
Автоматизирано одобрување кредити на населението	17.7	78.5					1-да, 2-не, 3-останато
Задолжителен ексклузивен однос со банката при долгорочно кредитирање	18.9	70.0	19.9				1-да, 2-не, 3-за некои намени, 4-останато
Кој ги одобрува кредитите во вредност поголема од 20.000 евра?		57.5	3.3	38.7			1-управниот одбор, 2- кредитниот одбор, 3- управниот и кредитниот одбор, 4-останато
Вообичаено времетраење на постапката на одобрување кредит	20.7	67.1	21.0				1-помалку од една седмица, 2-една до две седмици, 3- повеќе од две седмици, 4- останато
Колку изнесува просечното времетраење на реализација на хипотеките?	4.7	68.2	23.9	1.1	1.6		1-помалку од шест месеци, 2-од шест до дванаесет месеци, 3-една до две години, 4-повеќе од две години, 5-останато

Одделни банки одговориле со повеќе од еден одговор, а некои не одговориле на прашањата.